ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан стоматологічного факультету
_____ проф. Костенко Є.Я.
"28" 03 _____2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

«Дитяча стоматологія»

Рівень вищої освіти	**другий (магістерський)**
Галузь знань	**22 Охорона здоров'я**
Спеціальність	**221 Стоматологія**
Предметна спеціальність	**«Дитяча стоматологія»**
Статус дисципліни	**обов'язкова**
Мова навчання	**українська, англійська**

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни **ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА «Дитяча стоматологія»** для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань **22 «Охорона здоров'я»,** спеціальності **221 «Стоматологія»**

Розробник: завідувач кафедри дитячої стоматології, к.мед.н., доцент Мельник Володимир Семенович.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дитячої стоматології.
Протокол № 3 від " 16" березня 2023 року.

Завідувач кафедри дитячої стоматології Володимир МЕЛЬНИК

Робоча програма схвалена на засіданні навчально-методичної комісії стоматологічного факультету. Протокол № 8 від " 21 " березня 2023 року.

Голова навчально-методичної комісії
стоматологічного факультету.
" 23 " березня 2023 року. проф. Клітинська О.В.

© Мельник В.С., 2023 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	**Розподіл годин за навчальним планом**	
	Форма навчання	Денна
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки	5
Загальна кількість годин – 135	Семестр	9
Кількість модулів – 1	Практичні	45
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Самостійна робота	90
	Вид підсумкового контролю	диференційований залік
	Форма підсумкового контролю	усна, письмова

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета практичної підготовки з **виробничої практики «Дитяча стоматологія»** полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця за спеціальністю 221 «Стоматологія» полягає у закріпленні практичних навичок:

- планування заходів по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впровадження їх у практику охорони здоров'я;
- визначення факторів ризику основних стоматологічних захворювань та їх ускладнень;
- використання принципів профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень;
- обґрунтування необхідності проведення гігієнічних заходів з профілактики стоматологічних захворювань;
- планування заходів для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань, оцінювати їх ефективність;
- планування первинної та вторинної профілактики найпоширеніших стоматологічних захворювань у дітей різного віку;
- проведення заходів щодо профілактики основних стоматологічних захворювань;
- проведення профілактичних заходів у диспансерній групі з факторами ризику;
- формування диспансерних груп хворих;
- формування груп здорових людей, що підлягають диспансерному нагляду стоматолога (діти, підлітки, вагітні, представники професій, що мають проходити обов'язковий диспансерний огляд);
- призначення індивідуальних термінів диспансеризації у стоматолога;
- здійснення епідеміологічного аналізу стоматологічної захворюваності населення, виявлення груп ризику, територій ризику, факторів ризику;

- проведення заходів з профілактики стоматологічних захворювань (масової та індивідуальної, загальної і місцевої, медикаментозної і не медикаментозної);
- визначення тактики обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду;
- визначення тактики обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду;
- вміння на підставі даних санітарно-профілактичної установи шляхом співставлення з існуючими нормативами та стандартами визначати негативні фактори навколишнього середовища;
- вміння на підставі офіційних даних шляхом співставлення з середньостатистичними показниками проаналізувати стан здоров'я певного контингенту;
- вміння на підставі даних про стан навколишнього середовища та стан здоров'я певного контингенту визначити наявність зв'язку між ними;
- вміння на підставі підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту розробляти профілактичні заходи;
- вміння готувати щомісячний звіт про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи, за узагальненою формою;
- вміння на підставі нормативних документів вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (медичну карту стоматологічного хворого, карту диспансерного нагляду, щоденник обліку виконаної роботи, зведену відомість), використовуючи стандартну технологію.

2. Зміст програми лікарської виробничої практики з дитячої стоматології

Основні обов'язки та професійні дії лікаря-стоматолога:

- вміти застосовувати принципи медичної деонтології у профілактичній стоматологічній роботі з пацієнтами різних вікових категорій;
- визначати основні структурні підрозділи організації стоматологічної лікувально - профілактичної допомоги дитячому населенню України;
- володіти сучасними методами та принципами санітарно- протиепідемічної роботи у стоматологічній профілактичній практиці;
- вміти проводити профілактичний огляд пацієнтів різних вікових категорій;
- проводити індексну оцінку гігієнічного стану, рівня ураження твердих тканин зубів та пародонта;
- визначати основні чинники карієсогенної ситуації у порожнині рота та шляхи профілактичного впливу на неї;
- демонструвати вміння заповнювати необхідну документацію: стоматологічну амбулаторну карту, карту з оцінки стоматологічного статусу, щоденник виробничої практики, звіт студента про проходження виробничої практики;
- оцінювати ремінералізуючу здатність та кислотостійкість емалі за ТЕР- тестом, КОШРЕ;
- визначати фактори ризику основних стоматологічних захворювань;

- планувати профілактичні заходи та оцінювати їх ефективність для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань;
- демонструвати вміння призначати засоби індивідуальної гігієни та здійснювати їх підбір згідно стоматологічного та соматичного статусу пацієнта;
- демонструвати на фантомі різні методи чищення зубів. Проводити індивідуальне навчання пацієнта методу чищення зубів згідно віку та стоматологічного статусу;
- застосовувати методику контрольованого чищення зубів;
- практично володіти технікою професійної гігієни порожнини рота;
- вміти призначати комплекс засобів для екзогенної профілактики із застосуванням кальцій - , фтор-вмісних препаратів для різних груп населення;
- вміти призначати комплекс засобів для ендогенної профілактики із застосуванням різних груп препаратів;
- демонструвати аплікаційну техніку нанесення ремінералізуючих розчинів, лаків, гелів, паст;
- проводити інвазивну та неінвазивну методику герметизації фісур;
- застосовувати заходи та методи первинної та вторинної профілактики найбільш поширених стоматологічних захворювань;
- демонструвати навички санітарно-просвітницької роботи під час профілактичного огляду пацієнтів. Підготувати схему - зразок уроку гігієни;
- під час профілактичного огляду вміти визначати необхідність диспансерного нагляду за дитиною.

Кінцеві цілі виробничої практики з **«Дитячої стоматології»**:

- вміти застосовувати принципи медичної деонтології у профілактичній стоматологічній роботі з пацієнтами різних вікових категорій;
- визначати основні структурні підрозділи організації стоматологічної лікувально - профілактичної допомоги дитячому населенню України;
- володіти сучасними методами та принципами санітарно- протиепідемічної роботи у стоматологічній профілактичній практиці;
- вміти проводити профілактичний огляд пацієнтів різних вікових категорій;
- проводити індексну оцінку гігієнічного стану, рівня ураження твердих тканин зубів та пародонта;
- визначати основні чинники карієсогенної ситуації у порожнині рота та шляхи профілактичного впливу на неї;
- демонструвати вміння заповнювати необхідну документацію: стоматологічну амбулаторну карту, карту з оцінки стоматологічного статусу, щоденник виробничої практики, звіт студента про проходження виробничої практики;
- оцінювати ремінералізуючу здатність та кислотостійкість емалі за ТЕР- тестом, КОШРЕ;
- визначати фактори ризику основних стоматологічних захворювань;

- планувати профілактичні заходи та оцінювати їх ефективність для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань;
- демонструвати вміння призначати засоби індивідуальної гігієни та здійснювати їх підбір згідно стоматологічного та соматичного статусу пацієнта;
- демонструвати на фантомі різні методи чищення зубів. Проводити індивідуальне навчання пацієнта методу чищення зубів згідно віку та стоматологічного статусу;
- застосовувати методику контрольованого чищення зубів;
- практично володіти технікою професійної гігієни порожнини рота;
- вміти призначати комплекс засобів для екзогенної профілактики із застосуванням кальцій - , фтор-вмісних препаратів для різних груп населення;
- вміти призначати комплекс засобів для ендогенної профілактики із застосуванням різних груп препаратів;
- демонструвати аплікаційну техніку нанесення ремінералізуючих розчинів, лаків, гелів, паст;
- проводити інвазивну та неінвазивну методику герметизації фісур;
- демонструвати навички санітарно-просвітницької роботи під час профілактичного огляду пацієнтів. Підготувати схему - зразок уроку гігієни;
- під час профілактичного огляду вміти визначати необхідність диспансерного нагляду за дитиною.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни з **виробничої практики «Дитячої стоматології»** ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми з виробничої практики **«Дитячої стоматології»,** вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН): Робота в дитячій стоматологічній поліклініці або у дитячому відділенні стоматологічної поліклініки

Студенти повинні:

1. **ЗНАТИ:**

- норми лікарської етики та медичної деонтології;
- організацію стоматологічної служби, обліково-звітну документацію;
- організаційні заходи щодо проведення первинної профілактики стоматологічних захворювань у дітей;
- організацію планової санації в дошкільних дитячих закладах і школах;
- аналіз якісних показників роботи дитячого лікаря-стоматолога;
- роль гігієнічного стану порожнини рота і запобігання розвитку захворювань зубів і пародонту;

- принципи, заходи та методи знеболювання в дитячій стоматології;
- основи фармакотерапії в дитячій стоматології;
- основні вимоги до стерилізації стоматологічного інструментарію;
- етіологію, патогенез, класифікацію, клінічну симптоматику основних стоматологічних захворювань у дітей, їх діагностику, диференціальну діагностику з використанням даних допоміжних методів обстеження, профілактику та лікування.

2. ВМІТИ:

- отримати інформацію про захворювання, використати об'єктивні методи обстеження хворого;
- визначити необхідність додаткових методів дослідження;
- провести диференціальну діагностику та лікування хворого;
- оформити медичну документацію;
- провести профілактику основних стоматологічних захворювань;
- організувати гігієнічне навчання і виховання дітей та батьків, педагогів, середніх медичних працівників, лікарів-педіатрів.

3. ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ:

- проведення об'єктивних методів обстеження стоматологічного хворого;
- експлуатація стоматологічного обладнання;
- препарування каріозних порожнин у тимчасових і постійних зубах при різній локалізації і під різні пломбувальні матеріали;
- накладання лікувальної, ізолюючої прокладки, пломби;
- техніка первинної і відстроченої обробки пломби;
- методика формування ендодонтичних можливостей при ускладненому карієсі;
- володіння ендодонтичними матеріалами;
- поетапна інструментальна обробна кореневих каналів;
- методика стерилізації ендодонтичного інструментарію;
- лікування пульпіту методом збереження пульпи;
- лікування пульпіту методом часткового та загального видалення пульпи із застосуванням знеболювання, діатермокоагуляції, девіталізації;
- лікування періодонтиту з різним ступенем формування кореня зуба;
- проведення трансканального електрофорезу;
- проведення різних методів пломбування кореневих каналів;
- визначення індексів гінгівіту та пародонтальних індексів;
- проведення ремінералізуючої терапії;
- покриття зубів фторлаком;
- використання методики заливки фісур;
- видалення зубних нашарувань;
- місцеве лікування захворювання пародонту з використанням аплікацій, пов'язок та ін.);
- проведення місцевого аплікаційного інфільтраційного і провідникового знеболювання;
- проведення розтину тканин щелепно-лицевої ділянки при субперіостальних інфільтратах та абсцесах;
- видалення тимчасових та постійних зубів;
- визначення виду прикусу;
- оцінка функціональних відхилень зубощелепної системи;
- методика міогімнастики;
- отримання відбитків;
- визначення конструкції ортодонтичного апарату, припасування і фіксація зубних протезів;
- заповнення листка лікарняних призначень з виписуванням рецептів;
- заповнення медичної карти амбулаторного хворого.

Студенти повинні:

1. ЗНАТИ:

- правила обстеження порожнини рота;
- гігієнічні індекси;
- пародонтальні індекси;
- індекси карієсу (КПВ, КП зубів і поверхонь);
- правила гігієни порожнини рота;
- правила розподілу дітей за диспансерними групами;
- питання деонтології та медичної етики;
- обліково-звітну документацію відділень;
- кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога.

2. ВМІТИ:

- проводити професійну чистку зубів;
- видаляти м'які та тверді зубні нашарування;
- герметизувати фісури зубів; проводити
- аплікації лікарських засобів;
- покривати зуби фтор лаком;
- формувати дітей за диспансерними групами;
- проводити аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога.

3. ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ:

- визначати гігієнічний стан порожнини рота та дати конкретні рекомендації з гігієни порожнини рота у дітей з урахуванням індивідуальних особливостей;
- провести урок гігієни ротової порожнини в групах дитячих садків та в початкових класах шкіл;
- провести бесіди на санітарно-освітню тему для дітей, батьків, вихователів, учителів;
- формувати дітей за диспансерними групами;
- скласти і впровадити комплексну систему профілактики стоматологічних захворювань;
- провести обстеження ротової порожнини;
- записати зубну формулу;
- визначити стан твердих тканин зубів;
- визначити індекси карієсу (КПВ, КП зубів та поверхонь);
- визначити гігієнічні індекси;
- визначити пародонтальні індекси;
- визначити ТЕР, КОШРЕ;
- провести аплікації;
- покрити зуби фторлаком;
- герметизувати, фісури зубів;
- проводити професійну чистку зубів;
- видалити зубні нашарування (м'які, тверді);
- навчити гігієні порожнини рота;
- провести урок гігієни, лекцію, бесіду;
- оволодіти знанням з деонтології та медичної етики;
- засвоїти вимоги до ведення основної обліково-звітної документації лікаря терапевта-стоматолога, затверджені органами охорони здоров'я;
- оволодіти знаннями з аналізу кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

а) практичні заняття;

б) самостійна робота студентів (СРС);

Тематичні плани практичних занять та СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, що входять до складу змістових модуля з виробничої практики **«Дитячої стоматології»**

Тривалість практичних занять – 2 академічні години (90 хвилин). Практичні заняття проводяться за стрічковим принципом в навчальних кімнатах (фантомних класах) та клінічних кабінетах кафедри.

Методика організації практичних занять з виробничої практики **«Дитячої стоматології»** передбачає:

1. Контроль СРС студента при підготовці до теми поточного практичного заняття шляхом перевірки письмового виконання студентом у Робочому зошиті відповідних завдань – 10 хвилин.

2. Тестовий контроль (рівня α–2) вихідного рівня знань і визначення ступеню готовності студентів до заняття - 15 хвилин.

3. Індивідуальне усне опитування студентів, роз'яснення окремих питань теми поточного заняття, відповіді на запитання студентів – 20 хвилин.

4. Впродовж 30 хвилин студенти самостійно на фантомах опрацьовують певні маніпуляції. Викладач контролює роботу студентів, дає пояснення, підкреслює особливості втручань.

5. Контроль кінцевого рівня знань студентів – 15 хвилин. Проводиться у вигляді вирішення тестових завдань (рівня α–3) або індивідуального усного опитування, вирішення ситуаційних задач.

Закінчуючи практичне заняття, викладач підводить його підсумки, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.

Для реалізації вищезазначеної методики організації практичних занять на першому занятті кожному студенту надається докладний план роботи впродовж періоду вивчення дисципліни, а також забезпечуються умови для його виконання. Цей план включає:

- перелік теоретичних знань з дисципліни, що має засвоїти студент;

- перелік практичних навичок, що повинен виконати кожен студент впродовж вивчення дисципліни;

- алгоритми виконання основних маніпуляцій на фантомах, моделях;

- робочий зошит для самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичних занять, у якому слід письмово виконати 5-6 завдань до кожної теми.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає:

- підготовку до практичних занять;

- самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, але контролюються та оцінюються викладачем під час проведення підсумкового модульного контролю.

Види контролю поточний контроль здійснюється у вигляді усного опитування та тестового письмового контролю

Критерії оцінювання. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки в кінці семестру конвертуються у бали.

Поточне оцінювання навчальної діяльності студента на кожному практичному занятті здійснюється відповідно до конкретних цілей кожної теми. Оцінка поточної навчальної діяльності на практичному занятті складається з:

1) Оцінки самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичного заняття.

Вона здійснюється шляхом перевірки письмового виконання завдань, викладених у Робочому зошиті, для підготовки до кожної теми. Питома вага оцінки за конспект з домашнім завданням становить 25% від загальної оцінки за заняття в балах. Якщо студент не виконав завдання для СРС і не надав конспект на перевірку викладачеві, то традиційна оцінка за заняття буде нижчою на 1 бал.

2) Оцінки рівня знань студентів, який здійснюється шляхом вирішення 10 тестових завдань формату А (рівень - 2) або оцінки відповідей на контрольні теоретичні запитання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно відповів на 81-100 % тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 3 контрольних запитання викладача.

Оцінка “4” виставляється, коли студент правильно відповів на 71-80% тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 2 контрольних запитання викладача і одну неповну або неточну відповідь - на третє.

Оцінка “3” виставляється, коли студент правильно відповів на 61-70% тестових завдань або дав правильну відповідь на одне контрольне запитання викладача і дві неповні або неточні відповіді - на два запитання.

Оцінка “2” виставляється, коли студент правильно відповів менше, ніж на 60% тестових завдань, дав правильну відповідь тільки на одне або не відповів на жодне контрольне запитання викладача.

3) Оцінки оволодіння практичними навичками відповідно до професійних алгоритмів під час основного етапу практичного заняття. Проводиться під час опрацювання студентом практичної навички на фантомі або при письмовому викладенні алгоритму її виконання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно, у відповідності до професійного алгоритму, виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “4” виставляється, коли студент знає послідовність дій відповідно до професійного алгоритму, з незначними помилками виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “3” виставляється, коли студент не в повному обсязі знає професійний алгоритм виконання тієї або іншої маніпуляції, Припускається помилок при виконані на фантомі стоматологічної маніпуляції, передбаченої метою практичного заняття.

Оцінка “2” виставляється, коли студент не знає професійного алгоритму виконання стоматологічної маніпуляції, не може виконати на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Диференційний залік з виробничої практики студентів 5-го курсу передбачає суму балів з практичних навичок з переліку та кількості балів під час підсумкового контролю.

Заохочувальні бали можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.

Додаткові бали (від 1 до 5) нараховують студентам, які підготували змістовні реферати або виступили з доповідями на практичних конференціях або семінарах з лікарями бази практики.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Змістовий модуль 1										Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	**Модуль 1**	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	10	30
Практичні навики	30	40
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	10	10
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Модульна контрольна робота	1	10
Разом		**100**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Перелік вмінь та практичних навичок для підсумкового модульного контролю модуля з «Дитячої стоматології» та їх оцінювання.

№ п/п	Вміння та практичні навички	**Оцінка у балах**
1.	Продемонструвати визначення індексів карієсу у пацієнтів з тимчасовим, змінним та постійним прикусом: КПВ, кп, КПВ+кп, КПВп, КПВ зубів, оцінити інтенсивність та поширеність карієсу зубів у запропонованої групи дітей.	3-4-5
2.	Продемонструвати визначення гігієнічних індексів за Федоровим-Володкіною, Green-Vermillion, Silness-Loe. Оцінити гігієнічний стан порожнини рота пацієнта.	3-4-5
3.	Визначити пародонтальні індекси та індекси кровоточивості: CPI, PMA, PI, PBI, SBI. Оцінити стан тканин пародонту.	3-4-5
4.	Продемонструвати методику визначення ТЕР-тесту, КОШРЕ тесту, CRT-тесту.	3-4-5
5.	Підібрати засоби гігієни порожнини рота відповідно до стоматологічного і соматичного статусу, віку дитини.	3-4-5
6.	Продемонструвати володіння різними методами чищення зубів: стандартним, Басса, Фонесса, Чартера. Продемонструвати техніку виконання їх на фантомі.	3-4-5
7.	Продемонструвати методи виявлення зубних відкладень з використанням барвників. Провести контрольоване чищення зубів у дітей різного віку.	3-4-5
8.	Продемонструвати методику професійної гігієни порожнини рота.	3-4-5

9.	Призначити схему застосування кальцій- та фтор-вмісних препаратів залежно від вмісту фтору у питній воді для ендогенної та екзогенної профілактики карієсу у різні періоди розвитку дитини.	3-4-5
10.	Планувати заходи первинної та вторинної профілактики, використовуючи дані епідемічного аналізу стоматологічних захворювань у дітей різного віку.	3-4-5
11.	Провести опитування пацієнта стосовно режиму та характеру харчування. Надати практичні рекомендації щодо збалансованого раціонального харчування дитини.	3-4-5
12.	Провести герметизацію фісур за допомогою неінвазивного та інвазивного методу.	3-4-5
13.	Визначити тактику обстеження осіб, що підлягають диспансерному нагляду та призначити профілактичні заходи згідно з комплексною програмою профілактики.	3-4-5
14.	Продемонструвати засоби і методи санітарно - просвітницької роботи, використані під час профілактичної роботи.	3-4-5
15.	Підготувати і провести урок гігієни у дошкільному закладі.	3-4-5

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	Практичі заняття	самостійна робота
Тема 1. Методи стоматологічного обстеження дитини. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики. Запис зубної формули із урахуванням віку дитини. Виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань залежно від віку дитини та анатомо - фізіологічних особливостей будови порожнини рота.	15		5	10
Тема 2. Визначення індексів карієсу із урахуванням віку дитини (КПВ, кп, КПВ+кп, КПВп, КПВ зубів). Визначення гігієнічних індексів різних груп залежно від стоматологічного статусу та віку пацієнта (Федорової-Володкіної, Green- Vermillion, Silness-Loe).Практичне застосування пародонтальних індексів, індексів кровоточивості залежно від віку пацієнта та ступеню розвитку хвороби пародонта (CPITN, CPI, PMA, PI, PBI, SBI).	15		5	10
Тема 3. Практичне виявлення основних чинників карієсогенної ситуації у порожнині рота. Практичне виявлення чинників, що впливають на формування та мінералізацію твердих тканин зубів у дитини. Оцінка кислотостійкісті емалі та ремінералізуючої властивості емалі за ТЕР-тестом, КОШРЕ.	15		5	10

Тема 4. Практичне застосування засобів гігієни порожнини рота. Склад та властивості засобів гігієни, рекомендованих для догляду за порожниною рота. Практичне застосування різних методів чищення зубів (стандартний метод, метод Басса, Фонесса, Чартера). Демонстраційне виконання їх на стоматологічних фантомах. Вибір та призначення методів і засобів гігієни порожнини рота пацієнтам із ортодонтичною та хірургічною патологією. Призначення методів і засобів гігієни порожнини рота пацієнтам із хворобами пародонта і слизової оболонки порожнини рота.Практичне застосування методу контрольованого чищення зубів у пацієнта.	15		5	10
Тема 5. Техніка професійної гігієни порожнини рота. Необхідний набір інструментів для механічних (мануального і апаратного) способів видалення зубних нашарувань.	15		5	10
Тема 6. Основні форми санітарно - просвітницької роботи для різних категорій населення. Гігієнічне навчання та виховання у різних вікових групах дитячого населення. Підготувати та провести урок гігієни у дошкільному закладі.	15		5	10
Тема 7. Особливості призначення кальцій-вмісних препаратів для екзогенної та ендогенної профілактики карієсу та некаріозних уражень у антенатальний та постнатальний період. Розробити схему призначень та виписати препарати кальцію. Застосування фтор-вмісних препаратів, залежно від вмісту його у питній воді, для ендогенної та екзогенної профілактики карієсу та некаріозних уражень у різні періоди розвитку дитини.	15		5	10
Тема 8. Техніка проведення ремінералізуючої терапії із використанням розчинів, лаків, гелів, паст. Обґрунтування та практичне виконання неінвазивного методу герметизації фісур. Показання, протипоказання, терміни проведення, вибір матеріалу. Методика визначення глибини фісур. Практичне виконання інвазивного методу герметизації фісур. Показання, протипоказання, термін проведення, вибір матеріалу.	15		5	10
Тема 9. Використання методів диспансерного обліку у профілактичній роботі з дитячим населенням. Комплексна система профілактики карієсу зубів. Основні елементи програми. Критерії оцінки ефективності впровадження програми профілактики карієсу зубів та захворювань пародонта.	9		3	6
Тема 10. Підсумкове заняття	6		2	4
Всього	**135**		**45**	**90**

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	**Назва теми**	К-кість годин
1.	**Тема 1.** Методи стоматологічного обстеження дитини. Алгоритм стоматологічного обстеження пацієнта. Суб'єктивні і об'єктивні методи діагностики. Запис зубної формули із урахуванням віку дитини. Виявлення факторів ризику розвитку основних стоматологічних захворювань залежно від віку дитини та анатомо - фізіологічних особливостей будови порожнини рота.	5

2.	Визначення індексів карієсу із урахуванням віку дитини (КПВ, кп, КПВ+кп, КПВп, КПВ зубів). Визначення гігієнічних індексів різних груп залежно від стоматологічного статусу та віку пацієнта (Федорової-Володкіної, Green-Vermillion, Silness-Loe).Практичне застосування пародонтальних індексів, індексів кровоточивості залежно від віку пацієнта та ступеню розвитку хвороби пародонта (CPITN, CPI, PMA, PI, PBI, SBI).	5
3.	**Тема 3.** Практичне виявлення основних чинників карієсогенної ситуації у порожнині рота. Практичне виявлення чинників, що впливають на формування та мінералізацію твердих тканин зубів у дитини. Оцінка кислотостійкісті емалі	5
4.	**Тема 4.** Практичне застосування засобів гігієни порожнини рота. Склад та властивості засобів гігієни, рекомендованих для догляду за порожниною рота. Практичне застосування різних методів чищення зубів (стандартний метод, метод Басса, Фонесса, Чартера). Демонстраційне виконання їх на стоматологічних фантомах. Вибір та призначення методів і засобів гігієни порожнини рота пацієнтам із ортодонтичною та хірургічною патологією. Призначення методів і засобів гігієни порожнини рота пацієнтам із хворобами пародонта і слизової оболонки порожнини рота.Практичне застосування методу контрольованого чищення зубів у пацієнта.	5
5.	**Тема 5.** Техніка професійної гігієни порожнини рота. Необхідний набір інструментів для механічних (мануального і апаратного) способів видалення зубних нашарувань.	5
6.	**Тема 6.** Основні форми санітарно - просвітницької роботи для різних категорій населення. Гігієнічне навчання та виховання у різних вікових групах дитячого населення. Підготувати та провести урок гігієни у дошкільному закладі.	5
7.	**Тема 7.** Особливості призначення кальцій-вмісних препаратів для екзогенної та ендогенної профілактики карієсу та некаріозних уражень у антенатальний та постнатальний період. Розробити схему призначень та виписати препарати кальцію. Застосування фтор-вмісних препаратів, залежно від вмісту його у питній воді, для ендогенної та екзогенної профілактики карієсу та некаріозних уражень у різні періоди розвитку дитини.	5
8.	**Тема 8.** Техніка проведення ремінералізуючої терапії із використанням розчинів, лаків, гелів, паст. Обґрунтування та практичне виконання неінвазивного методу герметизації фісур. Показання, протипоказання, терміни проведення, вибір матеріалу. Методика визначення глибини фісур. Практичне виконання інвазивного методу герметизації фісур. Показання, протипоказання, термін проведення, вибір матеріалу.	5
9.	**Тема 9.** Використання методів диспансерного обліку у профілактичній роботі з дитячим населенням. Комплексна система профілактики карієсу зубів. Основні елементи програми. Критерії оцінки ефективності впровадження програми профілактики карієсу зубів та захворювань пародонта.	3
10.	**Тема 10.** Підсумкове заняття	2
	Разом	45

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять (опрацювання практичних навичок, вмінь).	20
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять	70
	Разом	**90**

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Альбом для виконання домашнього завдання, необхідне методичне забезпечення для проведення практичних занять (методичні вказівки по виконанню практичних робіт, фантоми, комплекти завдань для практичних занять), наочність (плакати, таблиці, схеми), комплекти завдань для проведення оцінки поточної навчальної діяльності та модульної контрольної роботи тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Хоменко Л.О., Остапко О.І., Кононович О.Ф., Шматко В.І. та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку. - К.: Книга плюс, 1999. - 536 с.

2. Стоматологічна профілактика у дітей: Навч. посібник / Хоменко Л.О., Шматко В.І. , Остапко О.І., Біденко Н.В. та ін. - К.: ІСДО, 1993. - 193 с.

3. Куцевляк В.И. Профилактика стоматологических заболеваний. - Харьков ХГМУ, 2001. - 316 с.

4. Смоляр Н.І. і співавт. Профілактика стоматологічних захворювань у дітей. - Львів: Світ, 1991. - 153 с.

5. Данилевский Н.Ф., Вишняк Г.Н., Политун А.М. Пародонтология детского возраста. - К.:Здоров'я, 1981.

6. Боровский Е.В., Леонтьев В.К. Биология полости рта. - М., 1991. - 304 с.

7. Виноградова Т.Ф. Стоматология детского возраста . - М.: Медицина, 1987. - 536 с.

8. Мельниченко Г..М. Профилактика стоматологических заболеваний. - Минск: Высш. шк., 1990. - 157 с.

9. Пахомов Г.Н. Первичная профилактика в стоматологии. - М.: Медицина, 1983. - 376 с.

10. Каськова Л.Ф., Новикова С.Ч. Виробнича практика з профілактики стоматологічних захворювань. - Полтава, 2006. - 112с.

11. Терапевтична стоматологія: Підручник. - У 4 томах/ М.Ф.Данилевський, А.В.Борисенко, А.М.Політун, Л.Ф.Сідельнікова, О.Ф.Несин. - К.: Здоров'я, 2004. - Т. 1, Т.2. - 400 с., 400с.

12. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах/ за ред. проф. Ніколішина А.К. - Т.І,ІІ. - Полтава: Дивосвіт, 2007. - 320с., 280с.

13. Сидорова А.І., Павленко С.А., Павленкова О.В. Виробнича практика в якості лікаря стоматолога-терапевта. Організація та проведення. Медична документація. - Полтава, 2010. - 170с.

14. Борисенко А.В. Кариес зубов. - Киев: «Книга плюс», 2005. - 415с.

Додаткова література:

1. Левицкий А.П., Мизина И.К. Зубной налет. - К.: Здоров'я, 1983.- 80 с.

2. Федоров Ю.А. Гигиена полости рта. - Л.: Медицина, 1987. - 64 с.

3. Киселева Е. Как предупредить кариес у детей. - С.-Петербург, 3000.-38 с.

4. Кузьмина Є.М. Профилактика стоматологических заболеваний. Учебное пособие. - М. 3001. - 314 с.

5. Курякина Н.В. Терапевтическая стоматология детского возраста. - М.: Медицинская книга. - Н. Новгород. Издательство НГМИ, 2001. - 744 с.

6. Яковлева В.И. Диагностика, лечение и профілактика стоматологических заболеваний. - Минск, 1995. - 494с.

7. Улитковский С.Б. Практическая классификация зубных щеток // Пародонтология. - 1998. - №3. - С. 43 - 44.

8. Улитковский С.Б. Современные средства гигиены полости рта // Terra medica. - 1995. - №1. - С. 38 - 30.

9. Улитковский С.Б. Практическая классификация жидких средств гигиены полости рта // Пародонтология. - 1999. - №1. - С. 37 - 38.

10. Каськова Л.Ф., Бабіна О.О., Амосова Л.І. Виробнича практика в якості медичної сестри стоматологічного відділення. -Полтава. - 2007. - 138с.

11. Катрушов О.В., Філатова В.Л., Коваленко Т.І. та співавт. Методичні рекомендації з організації та проведення виробничої практики студентів IV курсу медичного факультету з загальної гігієни та екології. -Полтава, 2006. - 36с.

12. Модель ведення стоматологічного прийому пацієнтів / Ю.В.Опанасюк, О.В.Ляшенко, І.В.Опанасюк, В.В.Кривець // Київ: ТОВ «Інститут прогресивних стоматологічних технологій», 2005. - 90с.

13. Павленко М. Алгоритмь лечения стоматологических заболеваний / Львов: ГалДент, 2006. - 56с.

14. Максимовский Ю.М. Организация и оборудование стоматологического кабинета // В кн.: Терапевтическая стоматология: Учебник / Е.В.Боровский, В.С.Иванов Ю.М.Максимовский, Л.Н.Максимовская / Под ред. Проф. Е.В.Боровского, проф. Ю.М.Максимовского - М.: Медицина, 2002. -С. 14-20.

15. Ковальов Є.В., Марченко І.Я., Шундрик М.А. Обстеження хворого і діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології. - Полтава: «Дивосвіт», 2006.-140с.

16. Лукиньх Л.М. Лечение и профилактика кариеса зубов. - Медицинская книга. - Издательство НГМА, 1998. - 167с.

17. Ковалев Є.В., Петрушанко В.М., Сидорова А.І. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування. - Полтава, 1998. - 119с.

18. Данилевский Н.Ф., Сидельникова Л.Ф., Рахний Ж.И. Пульпит. -Київ: «Здоров'я», 2003. - 166с.

19. Ковалев Е.В., Шундрик М.А., Марченко И.Я. Воспаление периодонта / Полтава: «Дивосвіт», 2006. - 173с.

20. Бургонский В.Г. Современная технология местного обезболивания в стоматологии. - Киев, 2005. - 31с.

Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)